

Ajankohtaista elintarviketeollisuudesta

Elintarviketeollisuuden talouskatsaus, maaliskuu

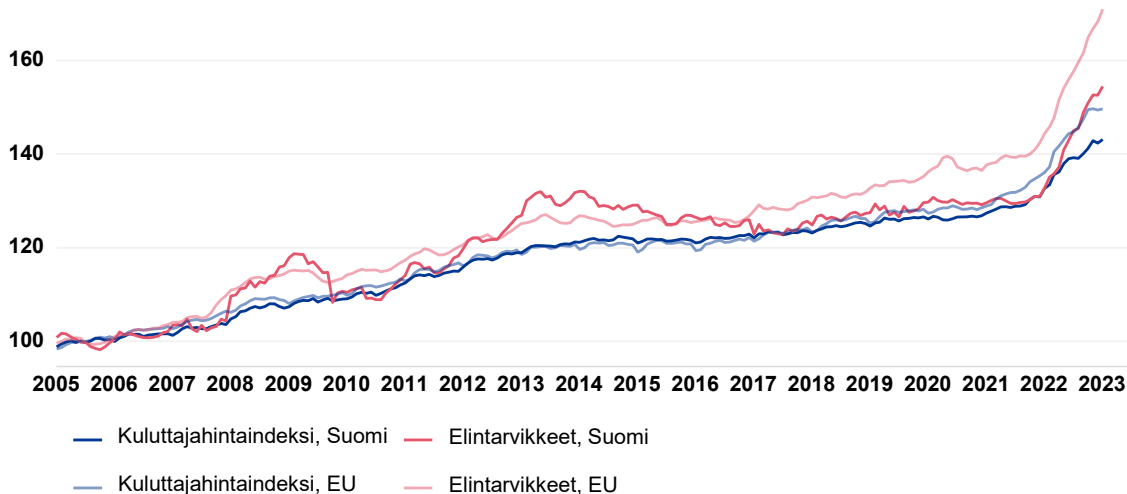
7.3.2023

Ruoan hinnalla on ollut merkittävä vaikutus inflaatioon

- Inflaatio on edelleen korkea Euroopassa ja Suomessa
- Yksi merkittävä tekijä on ollut ruoan hinta
- Ennakollisen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin helmikuun luvuissa (2.3. Tilastokeskus) ruoan hinta nousi eniten tuoteryhmistä vuosi- (16 %) ja kuukausitasolla (2 %)

Kuluttajahintaindeksi ja elintarvikkeiden kuluttajahinnat

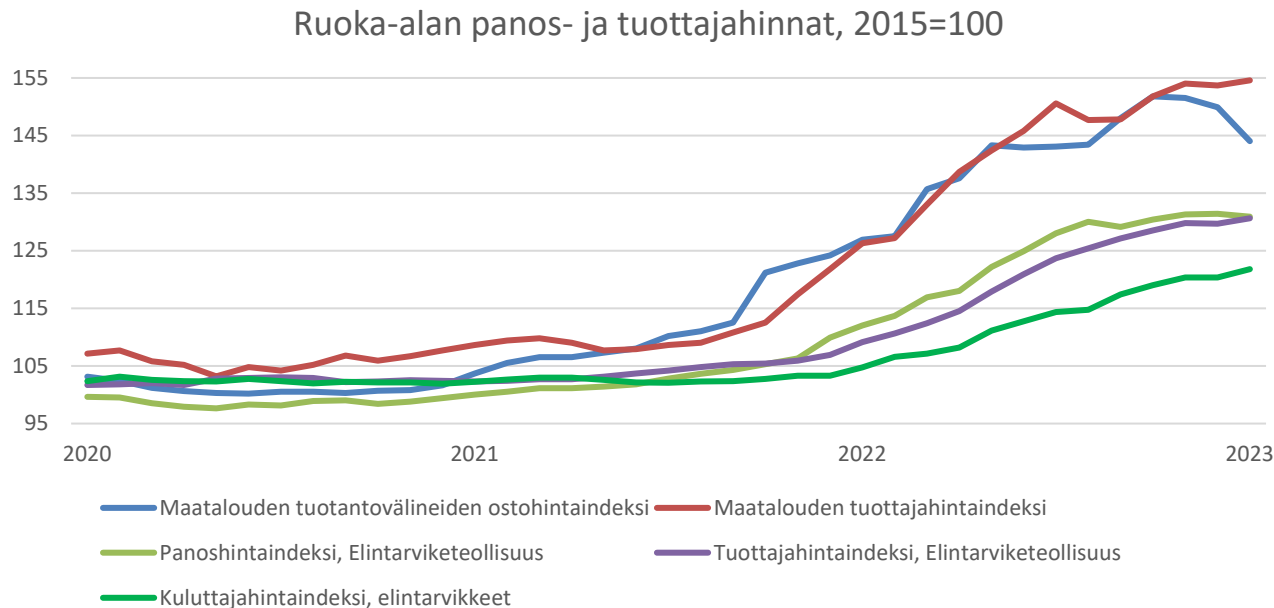
Indeksi, 2005 = 100

Lähde: Eurostat. Päivitetty: 24.2.2023.

Ruoka-alan kustannuskriisi jatkuu edelleen

- Syksyllä 2021 alkanut kustannuskriisi paheni vuonna 2022 niin alkutuotannossa kuin elintarviketeollisuudessa
- Tuottajahinnat ovat nousseet kustannusten perässä viiveellä
- Kustannusten nousu on hidastunut kuten myös tuottajahintojen
- Kuluttajahinnat ovat nousseet laaja-alaisesti

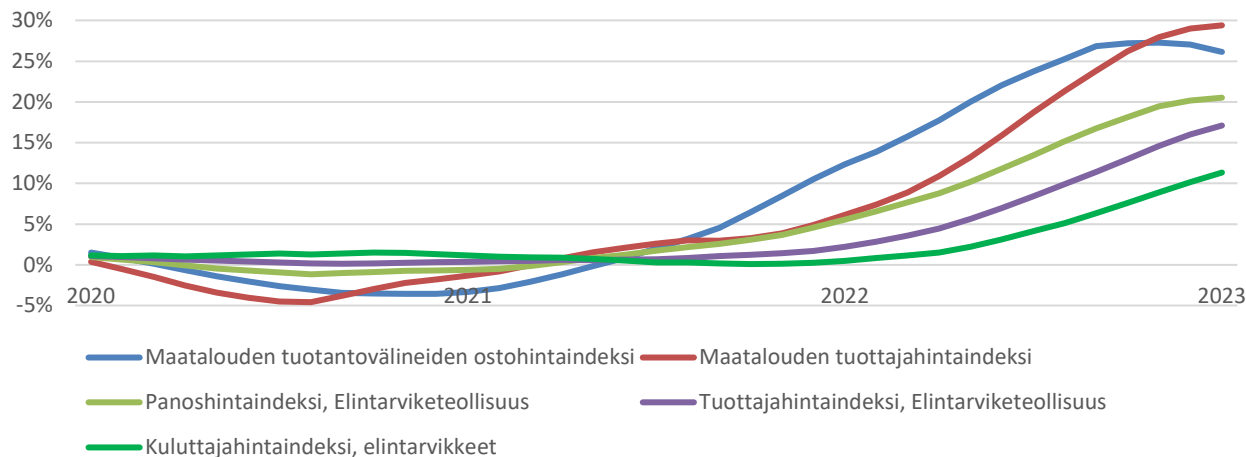

Lähde: Tilastokeskus, Robonomist ja ETL

Ruoka-alan tilanne, kun huomioidaan 12 kuukauden viive

- Yritykset eivät toimi yhden kuukauden panoshintojen perusteella
- Tässä esimerkissä oletetaan yritysten hankkivan tasaisesti edellisten 12 kuukauden aikana panoksiaan
- Maatalouden tilanne muuttui loppuvuodesta
- Elintarviketeollisuuden kannattavuusvaje jatkuu vielä

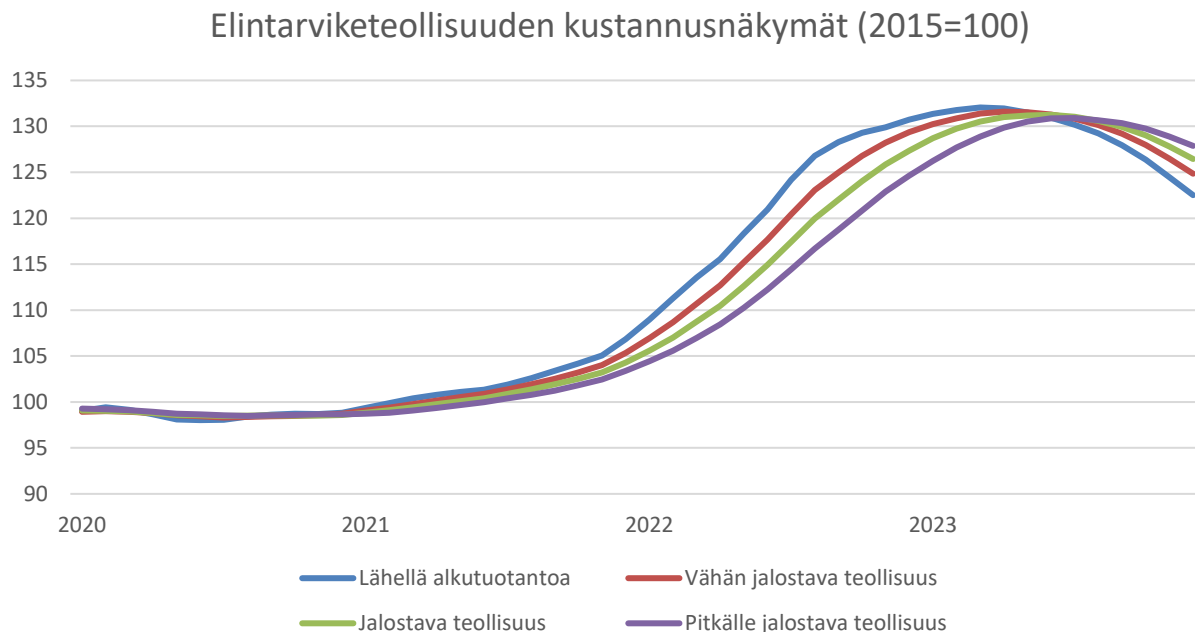
Ruoka-alan panos- ja tuottajahintaindeksit, 12 kk kumulatiivinen vuosimuutos %

Lähde: Tilastokeskus, Robonomist ja ETL

Panosten hintanousut tapahtuvat eri viiveellä

- Kaikkien elintarviketeollisuuden yritysten panoskustannukset lähtivät nousuun viime vuonna. Ne ovat jatkaneet kasvuaan edelleen.
- Vuonna 2023 lähellä alkutuotantoa olevat pääsevät ensimmäisenä kustannusten laskuun
- Pidemmälle jalostavat yritykset seuraavat pidemmällä viiveellä

Lähde: ETL

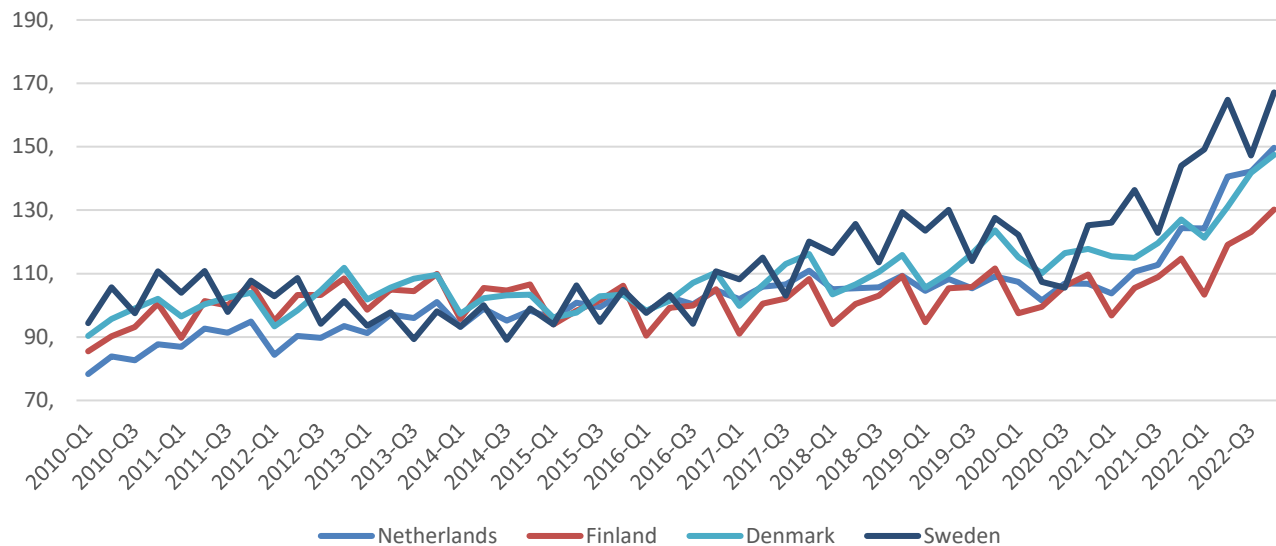
Kuluttajien ostokäyttäytyminen on muuttunut

- Kuluttajat entistä enemmän hintavetoisia ja se kiihtyy tänä vuonna
- Kaupan omat merkit kasvaneet
  - Kauppa aktivoitunut edullisten tuontituotteiden osalta
  - Kampanjoiden kärkenä
- Foodservice-sektori aktivoitunut uudelleen koronan jälkeen
  - Pt-kaupan myynti heikentynyt
- Siirtymistä tuoteryhmän sisällä edullisempiin tuotteisiin
- Elintarvikkeiden hinnat kasvoivat vuonna 2022 keskimäärin reilu 10 % päivittäistavarakaupoissa
- Samaan aikaan Pt-kaupan euromääräinen myynti kasvoi 4,6 %
- Elintarvikkeita myytiin pt-kaupassa reilu 5 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2021
- Suurimmat hintanousut olivat kalassa (21 %), öljyissä ja rasvoissa (15 %), alkoholittomissa juomissa (14 %) ja lihatuotteissa (13 %)
- Määrät tippuivat eniten kalassa (-18 %), vihanneksissa (-9 %) ja lihassa (-8 %)

Suomi jäänyt kilpailijamaiden kehityksestä

- Suomen liikevaihto jämähti 2010 luvulle
- Ruotsi lähti selkeään kasvuun 2017 ja 2020
- Tanska lähti nousuun 2018-2020
- Kansainvälisesti kilpailuilla markkinoilla yritysten kilpailukyvyistä on syytä pitää huolta

Elintarviketeollisuuden liikevaihdon kehitys eri maissa (2015=100)

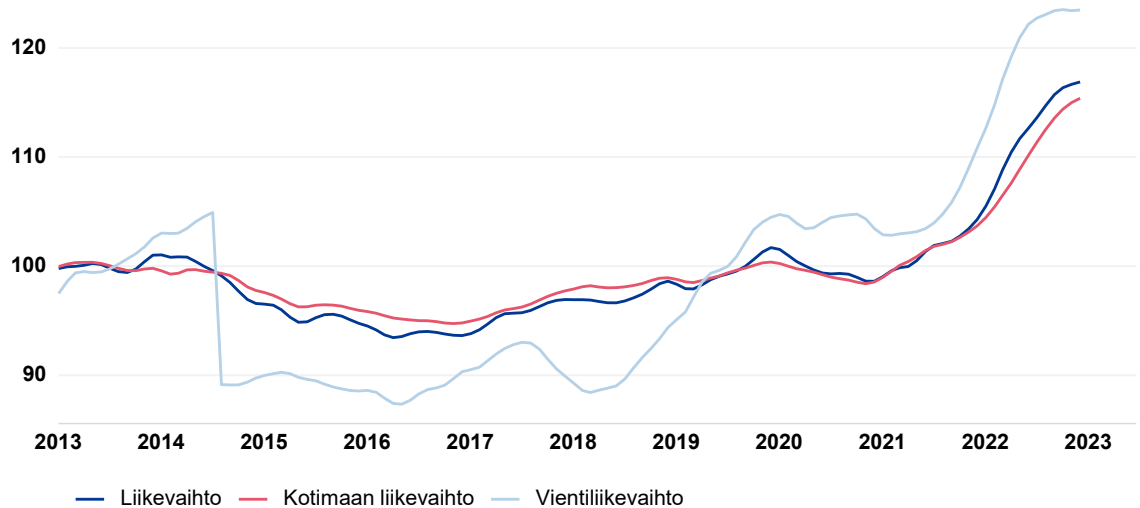
Lähde: Eurostat

Liikevaihdon kehitys elintarviketeollisuudessa

- Vientiliikevaihto romahti Venäjän vastapakotteiden seurauksena
- Kasvu-uralle palattiin hitaasti
- Viimeisten vuosien liikevaihtoa on nostanut hintojen nousu

Elintarviketeollisuuden liikevaihdon trendi

Indeksi 2013 = 100

Lähde: Tilastokeskus.

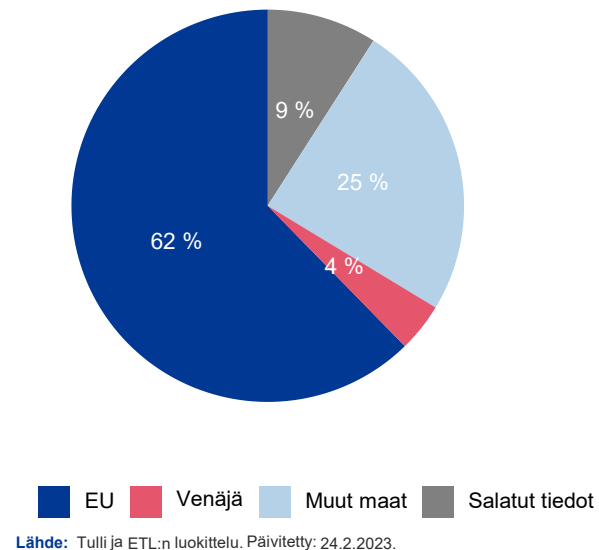
Maitotalous suurin vientituoteryhmä

Elintarvikeviennin 10 suurinta tuoteryhmää 2022

* Sisältää mm. makaronit, kahvi- ja teevalmisteet, mausteet ja kastikkeet
Lähde: Tulli ja ETL:n luokittelu. Päivitetty: 24.2.2023.

Elintarvikevienti alueittain

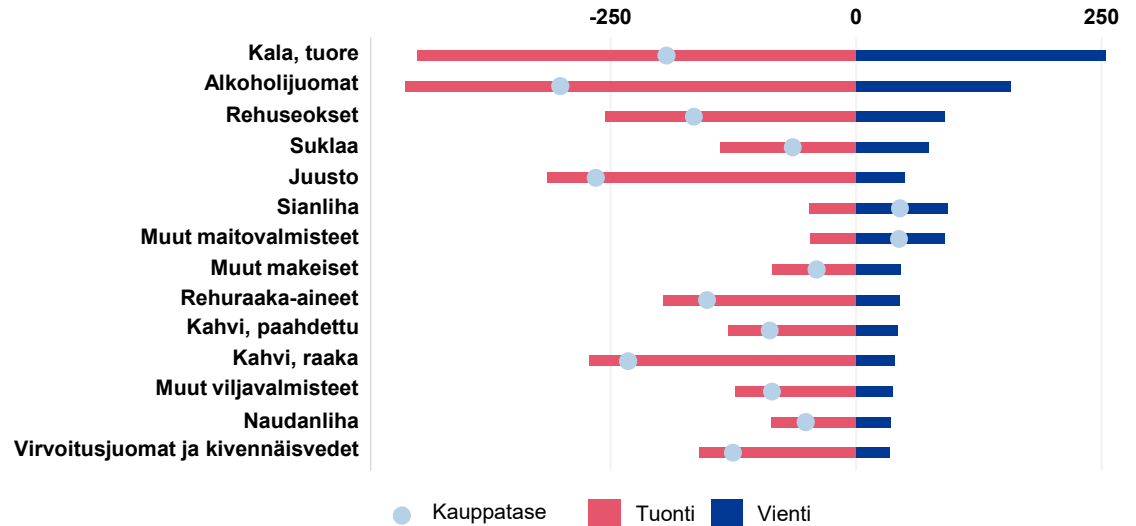

Suomi tuo monia elintarvikkeita, joita se myös vie

- Elintarvikevienti vahvistaa kotimaista ruokaketjua
- Tuonti rikastaa elintarviketeollisuuden tuotteita ja lisää kuluttajille valintamahdollisuuksia
- Vienti ja tuonti eivät aina kilpaile keskenään vastakkain

Eniten sekä vientiä että tuontia sisältävät elintarvikeluokat

Miljoonaa euroa viimeisen 12 kk aikana

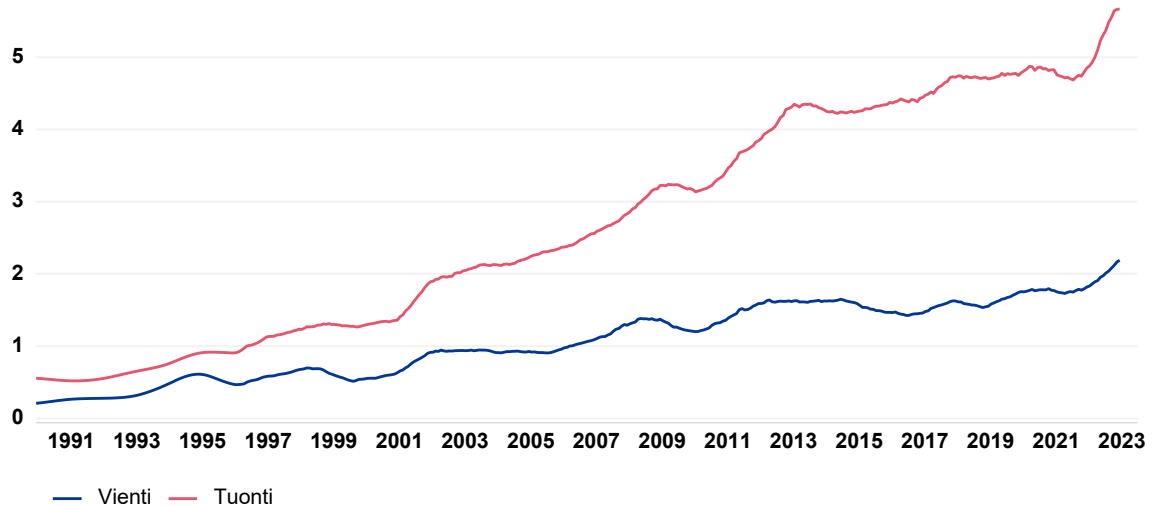
Lähde: Tulli. Päivitetty: 24.2.2023.

Elintarvikkeiden viennin ja tuonnin kehitys

- Elintarvikkeiden kauppataase on heikentynyt tasaisesti 2000-luvulla
- Raaka-aineet ja kuluttajille tärkeiden tuotteiden tuonti ei ole huono asia
- Kauppataaseen negatiivisuutta on syytä parantaa nostamalla viennin volyymiä ja arvoa
- Tämä samalla toisi kaivattuja lisäeuroja koko ruokaketjuun

Elintarvikkeiden vienti ja tuonti

Miljardia euroa, 12 kk liukuva summa

Lähde: Tulli ja ETL:n luokittelu. Päivitetty: 24.2.2023.

Kiitos

Lisätietoja:
Ekonomisti Bate Ismail
puh. 040 526 0942
bate.ismail@etl.fi

www.etl.fi